

1 **בְּאוֹנָם**, שאינה נאסרת על בעלה, ולכן רק אם הוליד ממנה ממזר
2 אינו יכול לתקן, ואילו **בְּאֵן** – בברייתא מדובר כשבא עליה בְּרָצוֹן
3 – בהסכמתה, שנאסרת על בעלה, ואיסור זה אינו יכול לתקן.
4 תירוץ נוסף: **וְאִיבָעִית אִמָּא, הָא וְהָא** – המשנה והברייתא שתיקן
5 עוסקות כשבא עליה **בְּאוֹנָם**, וְלֹא קָשְׁיָא, **בְּאֵן** – בברייתא מדובר
6 **בְּאִשְׁת בְּהוֹן**, שנאסרת על בעלה אף באונס, ואילו **בְּאֵן** – במשנה
7 מדובר **בְּאִשְׁת יִשְׂרָאֵל**, שאינה נאסרת אלא ברצון.
8 נאמר בזכריה (ח) **וְלִיּוֹצֵא וְלָמָּא אֵין שְׁלוֹם**. דורשת הגמרא: **אִמָּר**
9 **רַב, בְּיֹון שְׁיוֹצֵא אָדָם מִדְּבַר הַלְכָּה** – מלימוד המשנה, ועובר לְדָבַר
10 **מִקְרָא** – ללימוד המקרא, שוב **אֵין לוֹ שְׁלוֹם**, מאחר שאי אפשר
11 להורות הלכה מסתימת המקרא, ורק המשנה מפרשת את מה
12 שסתמה התורה. ו**שְׁמוּאֵל אָמַר**, **זֶה הַפּוֹרֵשׁ מִתְלָמוּד** – משימוש
13 החכמים המבארים את המשניות, ועובר לְמִשְׁנָה – לגרוס את
14 המשניות, אין לו שלום בהוראת הלכה, שאין ההוראה מתוך
15 המשנה לבדה נכונה, שיש כמה משניות שאין דבריהן מכוונים
16 ותיירצום בני התלמוד. ו**רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר**, **אֲפִילוּ הַפּוֹרֵשׁ מִשְׁ"ס לִשְׁ"ס**
17 – שלמד תלמוד ירושלמי ועבר לתלמוד בבלי, גם לו אין שלום,
18 כיון שהתלמוד הבבלי הוא עמוק מהתלמוד הירושלמי.

משנה

19 משנתנו תבאר שדין הקרבת שלמי חגיגה, וכן כמה דינים נוספים,
20 לא נזכרו בפירוש בתורה, אלא בדרך רמז בלבד: דיני הַיָּתֵר נִדְרִים
21 – מה שאמרו חכמים שחכם יכול להתיר את הנדר, הרי הם כאילו
22 פוֹרְחִין בְּאוֹרִי, מאחר שיש להם רק מעט רמז במקרא, וְאֵין לָהֶם עַל
23 מַה שְׁיִסְמְכוּ בתורה שבכתב, אלא נמסרו לחכמים בתורה שבעל
24 פה.
25 הַלְכוֹת שָׁבֶת, וְחִגִּיגוֹת – דיני הקרבת קרבן חגיגה, וְהַמְעִילוֹת – דיני
26 המועל בהקדש, הֵרִי הֵם בְּתָרִים – כמו הרים התליון בְּשַׁעֲרָה של
27 הראש, שיש בהם הלכות התלויות ברמז, משום שְׁעֵנִינִים אלו הן
28 כתובים בְּמִקְרָא מוֹעֵט, וְאִילוּ הַהֲלָכוֹת הנלמדות מהמקרא הן
29 מְרֻבּוֹת.
30 ואילו הַיָּדִינִין – דיני ממונות, וְהַלְכוֹת הַעֲבֻדוֹת של הקרבנות, ודיני
31 הַמְּתָרוֹת וְהַטְּמָאוֹת, וְדִינֵי הַעֲרִיטָה האסורות, יֵשׁ לָהֶן עַל מַה שְׁיִסְמְכוּ
32 בתורה שבכתב. ומסיימת המשנה, וְהֵן הֵן גִּיפֵי תוֹרָה.

גמרא

34 שנינו במשנה, היתר נדרים פורחין באויר ואין להם על מה
35 שיסמכו. הגמרא מביאה ברייתא החולקת על המשנה: **תַּנְיָא, רַבִּי**
36 **אֲלִיעֶזֶר אָמַר**, היתר נדרים יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שְׁיִסְמְכוּ, **שְׁנָאֵמַר 'כִּי**
37 **יִפְלֹא 'כִּי יִפְלֹא' שְׁתֵּי פְעָמִים**, אחת ללמד על הַפְּלָאָה לְאִסּוּר,
38 שאדם שפירש נדר לאיסור אסור לעבור עליו, וְאַחַת ללמד על
39 הַפְּלָאָה לְהִיתָר, שהנודר מפרש לפני החכם שנדר רק על דעת כך
40 וכך, אבל על דעת שיקרה כך וכך לא נדר, והרי הוא בא לידי
41 חרטה על נדרו, ואפשר להתיר לו את הנדר. **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר**,
42 היתר נדרים יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שְׁיִסְמְכוּ, **שְׁנָאֵמַר** על דור המדבר
43 (תהלים צה יא) **'אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי אִם יִבְאוּן אֶל מְנוּחָתִי**, כך אמר
44 הקב"ה, **בְּאִפִּי** – בבעסי נִשְׁבַּעְתִּי, ולא בדעת מיושבת, וְלִכֵּן חוֹרְתִי כִּי
45 – יכול אני להישאל על שבועתי. ומכאן יש ללמוד שהמוצא פתח
46 לנדרו, ואומר לא נדרתי על דעת שיקרה לי דבר זה שאני רואה
47 שבא לי על ידי נדרי, מתירים לו את הנדר. **רַבִּי יֶצְחָק אָמַר**, היתר
48 נדרים יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שְׁיִסְמְכוּ, **שְׁנָאֵמַר** בתרומת המשכן (שמות לה
49 ה) **'כֹּל נָדִיב לְבֹו יִבְיֹאֶה אֶת תְּרוֹמַת ה'**, שאם בשעת ההבאה עדיין
50 נדבו לבו היה מביא, אך אם התחרט ועתה אין לבו נודבו, היו
51 מתירים לו את הנדר. **תַּנְיָא בְּן אֶתִּי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר**, היתר נדרים
52 יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שְׁיִסְמְכוּ, **שְׁנָאֵמַר** (תהלים קט יק) **'נִשְׁבַּעְתִּי וְאֶקְיָמָה**
53 **לְשֹׁמֵר מִשְׁפָּטִי צִדְקָךְ**, וממה שאמר דוד וְאֶקְיָמָה יֵשׁ ללמוד שאם
54 היה רוצה שלא לקיים את שבועתו, היו מתירים לו אותה.
55 מוסיפה הגמרא על דברי הברייתא: **אָמַר רַב יְהוֹדָה אָמַר שְׁמוּאֵל**,
56 **אִי הָוִי הָתָם אָמְרִי לָהּ** – אילו הייתי שם הייתי אומר להם, דִּינִי

58 **עֲדִיפָא מְדִידָבו** – הדרשה שדרשתי אני להיתר נדרים עדיפה
59 משלכם, שדרשתי ממך **שְׁנָאֵמַר** (במדבר ל ג) **'לֹא יִחַל דְּבָרוֹ**, ללמד
60 שהוא **אֵינוֹ מוֹחֵל לעצמו על הנדר, אֲכָל אֲחֵרִים מוֹחֲלִין לוֹ** – יכולים
61 למחול לו על נדרו ולהתירו.
62 **אָמַר רַבָּא, לְבִלְחָה אֵית לָהּ פִּירְכָּא** – את כל הדרשות הללו אפשר
63 לפרוך, לְבַר – חוץ מְדִישְׁמוּאֵל, דְּלִית לִיה – שאין עליו פִּירְכָּא. **דָּאִי** –
64 שאם נלמד מְדִידָבו אֲלִיעֶזֶר שלמד מהיתור של 'כי יפלא', יש לפרוך,
65 דְּלָמָּא – שמא יתור זה בא ללמד בְּדִידָבו יְהוֹדָה שְׁאֵמַר מִשּׁוּם רַבִּי
66 מְרִפּוֹן, דְּתַנְיָא בברייתא, שנים שהיו יושבים, ובא אחד לפניהם,
67 ואמר אחד מהיושבים, אם זה הבא לפנינו אינו נזיר אהיה גם אני
68 נזיר, וחבירו אומר אם זה הבא לפנינו אינו נזיר אהיה אני נזיר,
69 ולבסוף נמצאה האמת כאחד מהן, **רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי**
70 **מְרִפּוֹן, לְעוֹלָם אֵין אֶחָד מֵהֶם נֹזֵר** – שניהם אינם נזירים, ואפילו זה
71 שנמצאה האמת כדבריו, משום שְׁלֹא נִתְּנָה נְזִירוֹת להיות נגדרת
72 בתלייה ובספק, אֲלָא לְהַפְלָאָה – בנדר ברור ומפורש.
73 **אִי מְדִידָבו יְהוֹשֻׁעַ** שדרש מהפסוק 'אשר נשבעתי באפי', יש לפרוך,
74 דְּלָמָּא – שמא כוונת הפסוק היא להיפך, וְהִכִּי קָאָמַר הַקֵּב"ה, **בְּאִפִּי**
75 – בבעסי נִשְׁבַּעְתִּי, וְלֹא תִרְנָא כִּי – ולכן לא אחזור בי.
76 **אִי מְדִידָבו יֶצְחָק** שדרש מהפסוק 'כל נדיב לבו', דְּלָמָּא פסוק זה בא
77 לְאִפּוּקִי – להוציא מְדִישְׁמוּאֵל, דְּאָמַר שְׁמוּאֵל, מי שְׁנָמַר בְּלָבוֹ לְאִסּוּר
78 על עצמו דבר בנדר או בשבועה או להקדיש הקדש, אין הם חלים,
79 אלא צָרִיךְ שְׁיוֹצֵא אותם בְּשַׁפְּתָיו, ורק בכך הם חלים. וְהָא קָא
80 מְשַׁמַּע לָן – ובא פסוק זה ללמדנו, דָּאָף עַל גַּב דְּלֹא הוֹצִיא בְּשַׁפְּתָיו
81 חל הנדר או ההקדש, דלא בשמואל.
82 **אִי מְדִידָבִי בְּן אֶתִּי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ** שדרש מהפסוק 'ושבעתי ואקימה',
83 דְּלָמָּא פסוק זה בא ללמד בְּבַר אָמַר רַב, דְּאָמַר רַב יוֹדֵל אָמַר
84 רַב, מִנֵּין שְׁמִינִי שִׁיחִי נִשְׁפָּעִין לְקִיָּים אֶת הַמִּצְוָה כדי שימחרו
85 ויזדרזו לקיימה, שְׁנָאֵמַר 'נִשְׁבַּעְתִּי וְאֶקְיָמָה לְשֹׁמֵר מִשְׁפָּטִי צִדְקָךְ'.
86 אֲלָא דְּשְׁמוּאֵל שלמד מ'לא יחל דברו', לִית לִיה – אין לו פִּירְכָּא.
87 אָמַר רַבָּא, וְאִיתִּימָא – ויש אומרים כן בשם רַב נַחֲמָן בְּרִי יֶצְחָק, הֵינִי
88 דְּאָמְרִי אֲנִישִׁי – זהו שרגילים הבריות לומר, מָכָּא חֲדָא פְּלִפְלָתָא
89 חֲרִיפְתָּא, מְלָלִי צָנָא דְּקָרִי – טוב גרעין אחד של פלפל חריף, מסל
90 מלא דלועין, שהגרעין נותן טעם יותר מכולם. כך שמואל, אף
91 שהיה אמורא וקטן מהתנאים, היה חריף מהם.
92 שנינו במשנה: הַלְכוֹת שָׁבֶת וכו' הרי הם כהררים התליון בשערה,
93 שהן מקרא מועט והלכות מרובות. מקשה הגמרא: הרי מִיִּתְבָּת
94 פְּתִיכָן – בהלכות שבת כתובות בתורה אזהרות רבות, ואינן מקרא
95 מועט. מתרצת הגמרא: **לֹא צָרִיכָא** – לא נצרכו דברי המשנה, אלא
96 לְבִידְרֵי אָבָא, דְּאָמַר רַבִּי אָבָא, הַחוּפֵּר נוֹמָא בְּשַׁבָּת, וְאֵין הוּא צָרִיךְ
97 את הגומא, אֲלָא צָרִיךְ לְעַפְרָה של הגומא להשתמש בו, פְּטוּר
98 עֲלִיתָ, ואינו חייב משום מלאכת בונה, אף שבנה בנין, מפני שאינו
99 צריך את הבנין. ודין זה וכיוצא בו אינם כתובים בתורה, אלא יש
100 להם רמז מועט.
101 שואלת הגמרא: **בְּמָאן** – כשיטת מי אמר רבי אבא דין זה, האם
102 אמרו רק בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּאָמַר לגבי המוציא את המת במיטה כדי
103 לקברו, שהוא פטור, מפני שאינו צריך את ההוצאה, וכל מְלָאכָה
104 שְׁאִינָה צָרִיכָה לְגוּפָה – שאינו צריך את המלאכה מצד עצמה, והיה
105 מעדיף שלא יצטרך לה כלל, פְּטוּר עֲלִיתָ. ולכן גם החופר גומא
106 ואינו צריך אלא לעפרה, פטור. משיבה הגמרא: **אֲפִילוּ תִּימָא** –
107 אפילו אם תאמר שדברי רבי אבא נאמרו גם לשיטת רַבִּי יְהוֹדָה,
108 המחייב על מלאכה שאינה צריכה לגופה, אין זה קשה, מפני
109 שְׁהָתָם – במוציא את המת לקברו חייב רבי יהודה, מפני שהוא
110 מְתַקֵּן במלאכת ההוצאה, שהרי קובר את המת. אבל הִכָּא – כאן,
111 בחופר גומא ואינו צריך אלא לעפרה, מְקַלְקֵל הוּא במלאכה זו את
112 חצירו במקום שחפר את הגומא, ולכן הוא פטור.
113 שואלת הגמרא לפי תירוץ זה: **מָאִי** – מה כוונת המשנה שאמרה
114 שהלכות שבת הם בְּתָרִין הַתְּלוּיִן בְּשַׁעֲרָה, שמשמע שיש להם
115 קצת רמז, אלא שהוא חלש בשערה, ומדו הרמז במקרא להלכות
116 אלו.

חגיגה דף י עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שבת קודש) רלז

משיבה הגמרא: הטעם שאין חייבים על מלאכה שאין צריכה לגופה הוא, משום שרק מלאכת מחשבת אסרה תורה, דהיינו מלאכה שחשב והתכוין לעשות אותה, וגדר זה של 'מלאכת מחשבת' לא פתיקא – אינו כתוב בתורה בפירוש לגבי שבת, אלא במלאכת המשכן (שמות לה לג) נאמרה לשון זו, ולומדים ממנה שנשמרה פרשת שבת לפרשת מלאכת המשכן שכן הוא גם בהלכות שבת, ולכן דין זה הוא כהררים התלויים בשערה. שנינו במשנה: חגיגות וכו' הרי הם כהררים התלויים בשערה. מקשה הגמרא: הרי מיכתב פתיקן – קרבן חגיגה כתוב בפירוש בתורה, שנאמר (ויקרא כג מא) 'וחגתם אתו חג לה'.

מתרצת הגמרא: לא צריכא, אלא לכדאמר ליה רב פפא לאבוי – למה ששאל רב פפא את אבוי, ממאי דהא – מניין שפסוק זה של 'וחגתם אתו חג לה' כוונתו לזכייה, כלומר שהמצוה היא לחגוג בהקרבת קרבן חגיגה, דלמא חונו חנא קאמר רחמנא – שמא כוונת התורה לחגוג בריבוי שמחה בלבד.

משיבה הגמרא על שאלת רב פפא בתמיהה: אלא מעתה שהלשון 'וחגתם' פירושה שמחה ולא הקרבת קרבן, דכתיב – מה שנאמר אצל משה ואהרן, שאמרו לפרעה (שמות ה א) 'כזה אומר ה' וגו' שלח את עמי ויחגו לי במדבר, הכי נמי דחגו חנא הוא – האם גם כאן הכוונה היא שבני ישראל יצאו למדבר רק כדי לשמוח, ולא כדי להקריב קרבנות. וכי תימא הכי נמי – ואם תאמר שאכן כך הוא, ונכתב – והרי נאמר (שם י כה) 'ויאמר משה גם אתה תתן פדיונו ויביתם ועולות', הרי שרצו להקריב קרבנות במדבר, ולא רק לשמוח. אלא מוכח, שלשון 'חגיגה' פירושה הקרבת קרבנות.

דוחה הגמרא את היישוב: דלמא הכי קאמר רחמנא – שמא כך אמר הקב"ה לישראל, צאו למדבר ואכלו ושתו ויחגו חנא קמאי – והרבו בשמחה לפני, ומה שאמרו לו 'גם אתה תתן בידנו זבחים ועולות' הכוונה היא כדי לשחטם ולאכלם, ולא כדי להקריבם.

אלא משיבה הגמרא יישוב אחר על שאלת רב פפא: לא פליקא דעתך – לא יעלה בדעתך לפרש ש'חגיגה' היא לשון שמחה, דכתיב – שהרי נאמר (שמות כג יח) 'ולא ילין חלב חגי עד בקר, ואי פליקא דעתך דחונא הוא – ואם עולה בדעתך לפרש את תיבת 'חגי' מלשון שמחה, וכי תרפא לחנא אית ליה – וכי לשמחה יש חלב, שצויתה התורה שלא להלינו עד הבוקר. אלא בהכרח ש'חגי' פירושו קרבן חגיגה, ואם כן גם 'וחגתם' הכוונה לקרבן חגיגה.

דוחה הגמרא את היישוב: ודלמא – אולי באמת 'חגי' הוא לשון שמחה, והכי קאמר רחמנא – כך היא כוונת התורה, שהחלב של קרבן חקא בזמן שמחת החג, דהיינו של נדרים ונדבות שהביא להקריבם ברגל, לא ילין עד הבוקר, דהיינו שלא יהיה בעלות השחר מחוץ למזבח.

משיבה הגמרא על הדחיה בתמיהה: אלא מעתה שזהו פירוש הפסוק, אם כן נלמד מהפסוק שרק חלב של קרבן חקא בזמן חג, הוא ולא ילין עד בוקר, הא דכל השנה פולח ילין – הרי שחלב של קרבן הבא בשאר ימות השנה מותר להשהותו עד הבוקר, והלא אין זה כך, שהרי 'הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר' כתיב לגבי קרבן עולה (ויקרא ו ב), ולומדים מכאן לכל הקרבנות כולם, שחלבים ואברים של קרבנות שנשחטו ביום קרבים כל הלילה, אבל מעלות השחר והלאה אסור להקריבם, והם נפסלים בלינה.

חוזרת הגמרא ודוחה: דלמא, אי מההוא – אם היינו למדים רק מהפסוק 'כל הלילה עד הבקר', הנה אמנא תהוא לעשה – היינו אומרים שהמליץ עובר רק באיסור עשה, אבל בלאו אינו עובר, ולכן כתב רחמנא האי – כתבה התורה גם פסוק זה של 'ולא ילין, להוסיף גם לאו על הלנת הקרבנות.

משיבה הגמרא על הדחיה: גם ללאו כבר כתב קרא אחרניא – נכתב פסוק אחר, שנאמר (דברים טז ד) 'ולא ילין מן חפשו אשר תזבח פערב ביום הראשון לבקר'. ובהכרח לומר ש'ולא ילין' אינו בא ללמד על לאו, אלא מלמד על קרבן חגיגה.

חוזרת הגמרא ודוחה: ודלמא – אולי צריכים את שני הפסוקים המלמדים על הלאו, כדי לעבור עליו – על הלנת קרבנות בשני לאוין ועשה. ואם כן נדחתה התשובה שהגמרא ביקשה להשיב על שאלת רב פפא.

משיבה הגמרא יישוב אחר על שאלת רב פפא: אלא, אתיא – דבר זה נלמד מגזירה שוה 'מדבר' 'מדבר'. כתיב חקא לגבי יציאת מצרים (שמות ה א) 'ויחגו לי במדבר', וכתיב חקא בעמוס (ה כה) 'הקבצים ומנחה הנשקתם לי במדבר', מה לחלן בעמוס מדובר בקבצים, אף כאן בפסוק 'ויחגו לי במדבר' מדובר בקבצים, שהלשון 'ויחגו' משמעותה הקרבת קרבן ולא שמחה בלבד. ואם כן גם 'וחגתם' אתו פירושו הקרבת קרבן ולא חיוב שמחה בלבד.

מקשה הגמרא: ומאי – אם כן, מהו שאמר התנא שהחגיגות הם פתריין תלויין בשערה, הרי יש להם מקור בתורה מגזירה שוה, שהיא ראייה גדולה.

מתרצת הגמרא: גזירה שוה זו אינה לימוד גמור, שהרי הפסוק 'הקבצים ומנחה' וגו' נאמר בנביא, ודברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן – אין למדים גזירה שוה לפסוק האמור בתורה מפסוק האמור בנביאים או בכתובים. אלא גזירה שוה זו היא רק רמז, וזהו 'כהררים התלויים בשערה'.

שנינו במשנה: מעילות הרי הם כהררים התלויים בשערה. מקשה הגמרא: הרי דיני מעילות מיכתב פתיקן – כתובות בתורה בפירוש.

מתרצת הגמרא: אמר רמי בר חמא, לא נצרכא אלא לכדתנן במשנה (מעילה ב), לגבי בעל הבית שהיו בידו מעות של הקדש, והתחלפו לו במעות שלו, ונתן בשוגג את מעות ההקדש לשליח כדי שיקנה לו מהם חלוק או טלית, שהשליח שעשה שליחותו – אם השליח קיים את ציווי הבעל הבית, פעל חכמה מעל, וחייב קרן וחומש ואשם, כיון ששלחו של אדם כמותו. ואם לא עשה השליח את שליחותו, אלא קנה במעות הללו חפץ אחר, השליח מעל, ולא בעל הבית, שהרי לא שלחו לכך. ויש לתמוה על דין זה, וכי – כאשר עשה השליח את שליחותו, אמאי – מדוע מעל בעל הבית, וכי יתכן שיהיה זה – השליח חוטא, וזה – בעל הבית מתחייב, הרי הלכה היא בכל מקום שאין שליח לדבר עבירה, ואין המשלח מתחייב על מעשה שהשליח עשה. ומשום קושיא זו, תינינו – דין זה הוא פתריין תלויין בשערה.

דוחה הגמרא: אמר רבא, ומאי – מה הקושיא שהקשו מהכלל שאין שליח לדבר עבירה, דלמא שאני – אולי שונה דין מעילה משאר עבירות שבתורה, שיש בה שליח לדבר עבירה, כיון דילפא – שכן נלמד בגזירה שוה 'חטא' 'חטא' מתרומה, מה חקא לגבי תרומה שלוחו של אדם כמותו, אף כאן לגבי מעילה שלוחו של אדם כמותו.

מתרצת הגמרא תירוץ אחר: אלא אמר רבא, לא נצרכא אלא לכדתנא בברייתא בהמשך לדין האמור במשנה, שאם נזכר פעל חכמה שהמעות הם מעות הקדש קודם שהוציאם השליח, ולא נזכר שליח, השליח מעל וחייב קרן וחומש ואשם, ולא בעל הבית, שהרי בודאי כשנזכר בעל הבית שהמעות הם הקדש, התחרט מהשליחות וביטלה, ונמצא שהשליח הוציאם לחולין על דעת עצמו. ויש לתמוה, שליח עניא מאי קא עבד – שליח מסכן זה מה עשה, ומדוע מעל, הרי הוא עושה את שליחותו של בעל הבית, ואינו יודע שבעל הבית חזר בו. ומשום קושיא זו, תינינו – דין זה הוא פתריין תלויין בשערה.

דוחה הגמרא: אמר רב אשי, מאי קושיא, דלמא מידי דהנה אמוציא מעות הקדש לחולין – אולי הדין כן, כשם שכך הדין בכל מי שקנה חולין ממעות הקדש בשוגג, שחייב קרן וחומש ואשם, וגם שליח זה הוציא מעות הקדש לחולין בשוגג ולכן חייב.

מתרצת הגמרא תירוץ אחר: אלא אמר רב אשי, לא נצרכא אלא לכדתנן במשנה, שמי שנפל אבן או קורה של הקדש, הרי זה לא מעל. אבל אם נתנה לחבירו, הוא – הנותן מעל, שהרי כשנתן אותה לחבירו הוציאה מיד הקדש לחולין, ואילו חבירו לא מעל בכל מה שיעשה בה, שהרי כבר יצאה לחולין והיא שלו. ויש לתמוה, מכדי מישקל שקלה – הרי כבר כשנטלה הראשון, הגביהה והוציאה מרשות הקדש, אם כן מה לי הוא ומה לי חבירו – מה ההבדל אם הוא לקחה לעצמו או נתנה לחבירו, ומדוע אם לא נתן לחבירו לא מעל. ומשום קושיא זו, תינינו – דין זה הוא פתריין תלויין בשערה.

דוחה הגמרא: ומאי קושיא, דלמא פירוש המשנה ההיא הוא כדשמואל, דאמר שמואל, חקא – מה ששנינו במשנה זו שמי שנטל אבן או קורה מהקדש לא מעל, אין מדובר בסתם אדם,